

SAYED KASHUA

Escriptor

Diàleg L'escriptor Sayed Kashua utilitza l'humor per parlar d'una societat àrab atrapada en pobles rurals i tradicionals d'Israel i un estat que pràcticament no deixa respirar els àrabs. Acaba de publicar 'Segona persona del singular' (Edicions de 1984)

“Abans de disparar, deixeu-me explicar una història”

SÍLVIA MARIMON

Sayed Kashua (Tira, 1975) és un escriptor i guionista araboisraelià amb una singularitat que crea polèmica: escriu en hebreu. És l'únic àrab que té la seva pròpia sèrie –*Arab labor*– a la televisió israeliana i que col·labora habitualment al diari israelià *Haaretz*. Acaba de publicar *Segona persona del singular* (Edicions de 1984), una reflexió mordaç sobre la identitat en una societat dividida. Viu a Jerusalem i assegura que no pensa cedir en la batalla: vol tenir els mateixos drets que la resta d'israelians. Per ara ha aconseguit que a l'aeroport de Tel Aviv el rebin amb els braços oberts i no el sotmetin a tota mena d'escrutinis. Tota una odissea per a un àrab. Sayed Kashua és un escriptor curiós. Després de la visita a Barcelona, va escriure una columna a *Haaretz* en què reflexionava, amb ironia, sobre les relacions entre Catalunya i Espanya. Fa moltes preguntes.

ho podrien fer millor que ells. No ha sigut fàcil. Quan va esclatar la Segona Intifada, l'any 2000, treballava en un diari local. Em van fer fora. Els editors em donaven suport, però els qui compraven la publicitat van dir que no volien un àrab al diari. Per això ara treballo en diversos llocs a la vegada. Quan esclata un conflicte, només per ser àrab passo a ser l'enemic. I puc perdre la feina.

¿Segona persona del singular té una part autobiogràfica?

Sí, sóc una mica l'Amir i una mica l'advocat. No és gratuït que l'advocat trobi una nota dins d'un llibre que quasi li destrossa la vida. Quan vaig començar a escriure, molts diaris àrabs em van dir traïdor. Tira sempre ha sigut el meu refugi. Volia comprar-m'hi una casa. És on hi ha el meu pare, la meua mare. El lloc on podia anar si em posava malalt o tenia problemes econòmics. Però quan vaig començar a publicar, tot va canviar. Va ser com si escrivint hagués cremat el meu refugi. Per primera vegada a la vida em vaig sentir realment com un refugiat. S'ha de dir, però, que les úniques amenaces de mort que he rebut van ser d'un jueu d'extrema dreta.

L'Amir, un dels protagonistes de la novel·la, vol canviar la seva identitat. És un àrab que acaba suplantant un jueu. ¿L'única manera que té un àrab de sortir-se'n a Israel és adoptant una identitat jueva?

L'Amir no busca ser acceptat, sinó fugir del seu destí. A Israel tots els pobles àrabs s'assemblen i tenen els mateixos problemes. El crim ha augmentat moltíssim. És molt trist. Però qui ha de canviar és l'Estat d'Israel. Si ara l'Estat d'Israel –i àrabs i jueus m'atacaran per aquest comentari– em digués que si vull ser igual, és a dir, tenir els mateixos drets i possibilitats que un jueu israelià, he d'anar a la sinagoga, doncs ja hi aniria. La situació a Cisjordània és terrible, és una immensa presó. A Tira [la Galilea annexada en el moment de la creació de l'Estat d'Israel, l'any 1948] hi ha assassinats cada setmana. I els àrabs de Jerusalem estem aïllats. No ens podem moure.

Les crítiques continuen?

Sí, però tot ha millorat moltíssim. Rebo molts elogis. Ara tots els actors àrabs volen formar part de la meua sèrie. Crec que amb *Arab labor* he aconseguit que els jueus entenguin millor els àrabs i a l'inrevés. Utilitzo l'humor per parlar d'una realitat molt dura, però es pot dir que he reeixit. El meu èxit és que abans de disparar-me em deixin explicar una història. Em sento més estimat que odiat.

Ha reeixit, però s'ha de sentir molt pressionat. No fa contents ni àrabs ni jueus. Se sent sol?

A Tira encara deixen notes a les mesquites –em diuen *el gos sionista*–, però també em fan homenatges. No em sento sol, però sí deixat de banda. Sense el suport de la meua família hauria embogit. Tampoc m'afecten gaire les crítiques perquè tinc molt clar d'on vinc. Al meu avi el van matar a la guerra el 1948, la meua àvia ho va perdre tot i el meu pare va passar tres anys a la presó. El van arrestar el 1965 per la seva activitat política. Sé que estic en el punt de mira perquè tracto temes molt sensibles. Però vull continuar treballant per un futur millor, perquè les dues comunitats, la jueva i l'àrab, puguin compartir la mateixa terra. A més, es pot dir que en aquests moments sóc un escriptor molt ocupat. Tinc molta feina.

Per què escriu en hebreu?

La meua llengua materna és un dialecte que no té forma escrita. Amb l'hebreu és molt més fàcil. Però estic estudiant àrab clàssic. —

un moment històric

UN DE TRIST: 29 D'AGOST DEL 1897. EL PRIMER CONGRÉS SIONISTA

una ciutat

JERUSALEM

un llibre

'OBLÓMOV', D'IVAN A. GONTXAROV

Per què ha augmentat tant la criminalitat?

Perquè cada vegada hi ha més massificació. Perquè no hi ha cap activitat econòmica. L'Estat d'Israel mai hi ha fet cap inversió, no hi ha construït ni una sola fàbrica. Les mateixes famílies àrabs, des del 1948, tenen el poder. Pots estudiar i preparar-te durant anys, però si tornes al poble, només podràs treballar per a la família. I si vols marxar a la ciutat, a quina ciutat vas? A Israel no hi ha una universitat àrab, ni un teatre nacional àrab, ni editorials àrabs.

És l'únic àrab que treballa a la televisió israeliana i al diari Haaretz. Ha de ser difícil.

Era complicat quan era estudiant. Ara és diferent perquè sóc famós. El diari és molt d'esquerres i m'hi sento molt còmode. A la televisió, els únics àrabs que hi ha, a part de mi, són els que netegen. Són més intel·ligents que molts dels companys,

Sayed Kashua va ser a Barcelona per presentar el seu nou llibre, *Segona persona del singular*. PERE TORDERA